

Møte tirsdag den 6. desember 2016 kl. 10

President: Olemic Thommessen

Dagsorden (nr. 27):

1. Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantane Janne Sjelmo Nordås, Heidi Greni, Anne Tingelstad Wøien og Jenny Klinge om utsett slokking av FM-nettet (Innst. 99 S (2016–2017), jf. Dokument 8:10 S (2016–2017))
2. Interpellasjon fra representanten Jan Böhler til kulturministeren:
«Rapporten Idrettsdeltakelse og trening blant ungdom i Oslo viser at dobbelt så mange 13-19-åringer med høy sosialøkonomisk status er aktive i idrettslag i forhold til dem med lav status. En årsak kan være kostnadene til treningsavgifter, utstyr, treningsleirer, turneringer m.m. En annen kan være at klubber i lavinntektsområder har mindre tilgang på sponsorpenger, gaver og ressurspersoner. Det blir vanskeligere å tilby gode treningsforhold i fotballhaller eller på baner med undervarme vinterstid, og å hyre inn trenere med utdanning. Også tilskuddsordninger som momskompensasjon og grasrotandelen har den bivirkningen at de gir mest til klubber som har mest fra før. Bildet av forskjeller innen idretten forsterkes av at toppledere blant annet i NFF har lønninger på flere millioner som virker demotiverende på frivillig innsats. Hvordan vil statsråden jobbe for sosial utjamning innen idretten så alle får like muligheter til å delta?»
3. Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (Lovvedtak 10 (2016–2017), jf. Innst. 41 L (2016–2017) og Prop. 129 L (2015–2016))
4. Stortingets vedtak til lov om endringer i yrkestransportloven og lov om offentlige anskaffelser (forskrift om miljøkrav) (Lovvedtak 11 (2016–2017), jf. Innst. 41 L (2016–2017) og Prop. 129 L (2015–2016))
5. Stortingets vedtak til lov om endringer i jernbaneloven og jernbaneundersøkelsesloven (gjennomføring av direktiv 2012/34/EU mv.) (Lovvedtak 12 (2016–2017), jf. Innst. 93 L (2016–2017) og Prop. 8 L (2016–2017))
6. Stortingets vedtak til lov om endringer i jernbanelova og einskilde andre lover (reform av jernbanesektoren) (Lovvedtak 13 (2016–2017), jf. Innst. 94 L (2016–2017) og Prop. 143 L (2015–2016))
7. Stortingets vedtak til lov om endringer i veglova (Vegtilsynet) (Lovvedtak 14 (2016–2017), jf. Innst. 66 L (2016–2017) og Prop. 160 L (2015–2016))
8. Stortingets vedtak til lov om endringer i veglova og plan- og bygningsloven (tildeling av begrenset myndighet til et statlig utbyggingsselskap for veg) (Lovvedtak 15 (2016–2017), jf. Innst. 77 L (2016–2017) og Prop. 159 L (2015–2016))
9. Stortingets vedtak til lov om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (omorganisering av kriminalomsorgen m.m.)

- (Lovvedtak 16 (2016–2017), jf. Innst. 80 L (2016–2017) og Prop. 105 L (2015–2016))
10. Stortingets vedtak til lov om endringer i rettshjelploven (justering av egenandel og retten til fri sakførsel) (Lovvedtak 17 (2016–2017), jf. Innst. 98 L (2016–2017) og Prop. 14 L (2016–2017))
  11. Stortingets vedtak til lov om endringer i rettsgebyrloven (forskriftshjemmel for justering av rettsgebyret) (Lovvedtak 18 (2016–2017), jf. Innst. 100 L (2016–2017) og Prop. 15 L (2016–2017))
  12. Stortingets vedtak til lov om endringer i politiloven (midlertidig bevæpning) (Lovvedtak 19 (2016–2017), jf. Innst. 81 L (2016–2017) og Prop. 107 L (2015–2016))
  13. Stortingets vedtak til lov om endringer i bustadoppføringslova mv. (tidspunktet for garantistillelse) (Lovvedtak 20 (2016–2017), jf. Innst. 82 L (2016–2017) og Prop. 108 L (2015–2016))
  14. Stortingets vedtak til lov om endringer i domstoloven og straffeprosessloven (forhåndsinnkalling til forkynnelse av dom i straffesaker) (Lovvedtak 21 (2016–2017), jf. Innst. 78 L (2016–2017) og Prop. 117 L (2015–2016))
  15. Stortingets vedtak til lov om endringer i finnmarksloven (sakskostnader for Utmarksdomstolen) (Lovvedtak 22 (2016–2017), jf. Innst. 67 L (2016–2017) og Prop. 155 L (2015–2016))
  16. Stortingets vedtak til lov om endringer i offentliglova (gjennomføring av endringsdirektivet til viderebruksdirektivet) (Lovvedtak 23 (2016–2017), jf. Innst. 86 L (2016–2017) og Prop. 111 L (2015–2016))
  17. Referat

Presidenten: Følgende innkalte vararepresentanter tar nå sete.

For Buskerud fylke: Christopher *Wand*
 For Nordland fylke: Dagfinn Henrik *Olsen*
 For Vestfold fylke: Steinar *Gullvåg*
 For Østfold fylke: Håvard *Jensen*

Det foreligger en permisjonssøknad fra Fremskrittspartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Laila Marie *Reiertsen* i tiden fra og med 6. desember og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentant innkalles for å møte i permisjonstiden:
 For Hordaland fylke: Torkil *Åmland*

Presidenten: Torkil *Åmland* er til stede og vil ta sete. Representanten Kjell Ingolf Ropstad vil fremsette et representantforslag.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:01:09]: På vegne av representantene Knut Arild Hareide, Olaug V. Bollestad, Rigmor Andersen Eide og meg selv har jeg gleden av å sette fram et representantforslag om reform av utviklingspolitikken.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglemessig måte.

Presidenten har grunn til å tro at det vil komme til å bli fremsatt et utsettelsesforslag på sak nr. 1, og jeg ber om at representantene blir sittende. Da sparer vi tid i forhold til å måtte ringe inn til votering. Vi får se hva som kommer.

Sak nr. 1 [10:01:45]

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantane Janne Sjelmo Nordås, Heidi Greni, Anne Tingelstad Wøien og Jenny Klinge om utsett slokking av FM-nettet (Innst. 99 S (2016–2017), jf. Dokument 8:10 S (2016–2017))

Presidenten: Etter ønske fra familie- og kulturkomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver partigruppe og 5 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil presidenten foreslå at det – innenfor den fordelte taletid – blir gitt anledning til inntil fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Arild Grande har bedt om ordet.

Arild Grande (A) [10:02:43]: Jeg viser til Stortingets forretningsordens § 41 og ber om at saken utsettes i påvente av redegjørelser på egnet måte fra berørte statsråder som har ansvar for beredskap. Vi er gjort kjent med at Fremskrittspartiet, som sitter i regjering og har hatt ansvaret for gjennomføringen av denne saken, akter å fremme et løst forslag i debatten om å stoppe hele prosessen og bruke beredskapssituasjonen som argument. Inntil vi har fått avklart fra berørte statsråder – samferdselsministeren, som har ansvaret for sikkerhet langs veiene, fiskeriministerens, som har ansvaret for sikkerhet langs kysten, og justisministeren, som har ansvaret for beredskapen i Norge – ber vi om at Stortinget utsetter gjennomføringen av debatten og behandlingen av saken.

Presidenten: Da åpner vi for en runde.

Janne Sjelmo Nordås (Sp) [10:03:59]: Senterpartiet er beredt til å behandle saken i dag, men det er beredskap som har vært den argumentasjonen som vi har ført med hensyn til at vi skal utsette slokking, og derfor kan Senterpartiet støtte at man utsetter saken i påvente av utredninger og orienteringer fra berørte statsråder om beredskapen.

Svein Harberg (H) [10:04:36] (komiteens leder og ordfører for saken): Denne saken tar jo stadig nye og uventede retninger. Arbeiderpartiet har vinglet litt fram og tilbake og skapt mye usikkerhet, men senest i går kveld meldte de stor enighet om å gå for et forslag fra SV som er lagt fram i denne saken. Jeg lurer på hva som er nytt fra i går kveld og til i dag som skulle skape usikkerhet om beredskapen med hensyn til overgang til DAB. Vi har fått alle mulige bekræftelser på bordet om at det fungerer, senest fra DSB, som la fram en rapport i forrige uke

som viser at det fungerer, og at en utsettelse ikke vil påvirke dette positivt. Dessuten mener jeg grunnlaget er feil, for det har vært litt fram og tilbake om Fremskrittspartiets forslag, men jeg har ikke fanget opp at de vil stoppe DAB. De har sagt at de ikke vil slukke FM, og det er noe helt annet.

Det betyr i så tilfelle at en skal ha både DAB og FM, og beredskapsmessig må jo det være enda bedre. Jeg har respekt for at noen synes det er noe uryddige forslag i saken, men jeg ser ikke at det kan være noe grunnlag for å utsette saken. Det er mange som er avhengige av en avgjørelse. Dato for slukking i første område er 11. januar – 11. januar. Det er omtrent like mange dager etter nyttår som det er fram til jul, og dette er det mange som er engasjert i og jobber med. Det bør vi ta hensyn til også i denne salen. Vi ser ingen grunn til å utsette behandlingen av saken.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:06:35]: Jeg må si for min del og for Kristelig Folkepartis del at vi synes det er svært uheldig at et av regjeringspartiene har skapt så stor usikkerhet rundt noe så viktig som beredskap langs våre veier og langs vår kyst, og at man kan opptre helt uavhengig av hva regjeringen selv legger fram. Det å spille på beredskapsfrykt er en veldig alvorlig sak for en nasjon.

Jeg tror at dersom det er mulig å få de ansvarlige statsråder til raskt å komme til Stortinget med en redegjørelse for hvorvidt Fremskrittspartiet har rett i sine bekymringer eller ikke, er det ikke sikkert at vi trenger å endre på datoer. Da kan det hende at slukkingen av FM-nettet likevel kan starte fra 11. januar i Nordland. Men jeg vil ha et svar på hvor raskt regjeringen kan levere det som Arbeiderpartiet nå tar til orde for. I så fall vil vi støtte Arbeiderpartiets forslag om å innkalle de ansvarlige statsråder til å komme og redegjøre for beredskapen ved slukkingen av FM-nettet.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:08:20]: Det er sant, som representanten Harberg sa, at denne saka stadig tek nye og spesielle vendingar. Den klart mest spesielle vendinga ho har teke den siste veka, er at eitt av regjeringspartia som er ansvarleg for å gjennomføre ei 16 år gamal planlagd stenging av FM-nettet – for så tidleg trur eg DAB vart vedteke i første runde – no vil fremje eit laust forslag i Stortinget om at det må utsetjast.

Det grunngejev dei med at det er store beredskapsmessige utfordringar. Det kan jo vere at dei berre vil prøve å tene nokre veljarar på det, og så få det nedstemt, men det kan òg vere at dei meiner å sitje på annan informasjon om beredskapen enn den vi har tilgjengeleg gjennom offentlege kjelder. Viss det siste er tilfellet, går det faktisk ikkje an. Eit regjeringsparti har ansvaret for beredskapen òg her i Stortingets sal, og må ta det ansvaret, når vi skal gjennom eit teknologiskifte som openbert kjem til å føre til betydeleg støy.

Mi oppfatning er at vi bør behandle saka i dag – det har vore nok rot, vi bør få ho fram – men at Framstegspartiet no må gå på talarstolen i Stortinget, varsle at dei ikkje vil fremje eit laust forslag, eller at dei vil trekkje eit slikt laust forslag, og ikkje utsetje kulturministeren for dei problema det gjev, ikkje utsetje Stortinget for dette rotet, og la prosessen gå. Viss Framstegspartiet vil gjere det, synest eg at vi kan behandle saka i dag på skikkeleg vis.

Viss det er slik at regjeringa er splitta i synet på bered-

skapen nokre veker før det skal gjennomførast, er det etter mitt syn riktig å gjere som Arbeidarpartiet foreslår. Då er det nødvendig at vi får den utgreiinga raskt – det vil seie i løpet av dei neste dagane – slik at vi kan få ei avklaring i Stortinget om at alle statsrådar som har ansvar, stiller seg bak at beredskapen vil verte godt varetaken, og at vi kan gjennomføre sløkkinga som planlagt, til gode både for brukarane av radio og for beredskapen i Noreg.

Så eg ber Framstegspartiet avklare om dei kan trekkje forslaget og stille seg bak si eiga regjering. Viss ikkje kjem SV til å støtte Arbeidarpartiets forslag her i salen.

Ib Thomsen (FrP) [10:11:11]: Dette er en sak som Fremskrittspartiet har stått fast ved siden 2011. Den sittende regjeringen følger helt klart et vedtak fra 2011, som er gjort av flertallet i denne sal.

Så til forslaget fra Arbeiderpartiet om å utsette dette. Alle i denne sal får signaler fra hele Norge. Alle politikere får signaler fra andre politikere. Det er sågar gjort vedtak i fylkesting og kommuner rundt omkring i hele landet om å be om en utsettelse fordi det nettopp er uklart om sikkerheten og dekningen rundt omkring i landet.

Jeg vil anbefale Fremskrittspartiets gruppe å gå for en utsettelse, så vi får dette avklart fra de gjeldende statsråder, både når det gjelder sikkerheten og dekningen.

Ola Elvestuen (V) [10:12:37]: Etter det innlegget er det vanskelig å gå imot en utsettelse. Venstre kommer også til å støtte det, selv om – og jeg vil understreke det – det er viktig at det ikke blir en utsettelse som trener selve saken. Det er en viktig sak, og det er et apparat som er i gang, så vi må ikke nå sette i gang den store usikkerheten. Å ha en prosess på å ivareta beredskap er helt riktig å gjøre. Det handler nødvendigvis om hvordan utviklingen av DAB-nettet blir, for det er jo et vedtak fra Stortinget fra tidligere.

Jeg tror jeg vil understreke det som også flere har sagt, at det blir en utsettelse, men at dette skjer så raskt som mulig, slik at Stortinget får klarhet og får tatt sin beslutning, som vi trenger, slik at vi ikke får en helt unødvendig trening av selve saken med usikkerhet rundt overgangen. Jeg vil be om at det gjøres så raskt som overhodet mulig fra presidentskapets og regjeringens side.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [10:13:57]: Regjeringen vil selvsagt bidra med de opplysningene som Stortinget måtte ønske.

Jeg har lyst til å minne om at den rød-grønne regjeringen i 2011 kom til Stortinget med et ønske om å slukke FM-nettet og innføre et DAB-nett og DAB-teknologi når alle kriteriene som Stortinget hadde satt, var oppfylt. De kriteriene var mer digital merverdi, bedre dekning, flere lyttere på digitale plattformer og gode tekniske løsninger for bil.

Regjeringen vedtok i 2014, etter nødvendige undersøkelser av beredskapssituasjonen, at det var klart for å slukke FM-nettet, fordi alle kriteriene var oppfylt. Det skulle skje 1. januar, og det har norske forbrukere og radiolyttere innstilt seg på. Derfor har sju av ti radiolyttere kjøpt seg DAB-radio hjemme, og derfor har kringkasterne investert store midler i overgang til DAB. En utsettelse som medfører at vi er nødt til å ha parallelle nett, vil koste om lag 200 mill. kr årlig frem til 2019, deretter vil kostnaden øke betraktelig. Jeg vil bare minne forsamlingen om at denne

kostnaden vil nasjonalforsamlingen pålegge kringkasterne, og det etter at vi har bedt dem om å gjøre store investeringer i en ny teknologi.

Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap la frem en rapport på fredag der de konkluderer med at det hjelper ikke for beredskapen eller av beredskapshensyn å utsette innføringen av DAB i noen måneder. DSB ber ikke regjeringen om å legge dette på is. DSB la frem denne rapporten etter å ha utredet beredskapssituasjonen. To rapporter fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet viser nå at dekningen er på 99,7 pst.

Fremskrittspartiet i regjering har vært helt tydelig på at det er riktig å slukke FM-nettet og nå iverksette DAB-teknologien, ikke bare fordi kringkasterne har investert det de har gjort, men også fordi dette storting har varslet forbrukerne om at vi gjør dette teknologiskiftet, og har bedt dem om å forberede seg på at dette skal iverksettes fra 1. januar.

Det at Fremskrittspartiet på Stortinget velger å gjøre som de gjør, kan ikke jeg svare for. Jeg vil bare varsle om at regjeringen ved konstitusjonelt ansvarlig statsråd vil redde for denne saken hvis Stortinget ønsker det, og selvsagt i løpet av kort tid. Jeg hadde i utgangspunktet ønsket å gi regjeringens støtte til forslaget som forelå fra SV – jeg synes det er veldig bra – om at regjeringen følger FM-slukkingen tett og melder tilbake til Stortinget underveis om hvordan dette går når vi starter i Nordland 1. januar. Jeg synes det er synd at Stortinget ikke er beredt til å fatte dette vedtaket som man nå har innstilt seg på i mange år.

Presidenten: Det er flere på talerlisten. Presidenten vil understreke at vi nå diskuterer utsettelsesforslaget og ikke saken, og at vi må begrense oss til det.

Svein Harberg (H) [10:18:38]: Jeg hører jo at det er forskjellige argumenter som dukker opp underveis. Noen er gode, og noen er mindre gode. Men det var et spørsmål om en raskt kunne få disse statsrådene på plass. Ja, hadde det vært gitt signal om dette tidligere, kunne en jo undersøkt det og svart på det i salen i dag. Men når en får beskjed en sju-åtte minutter før møtet starter, er det altså umulig å svare på det. Jeg vet ikke om disse statsrådene er i landet de nærmeste dagene, eller hvordan det er, men det er klart at hvis Stortinget nå utsetter saken med den begrunnelse at de vil ha svar fra noen statsråder, skal en følge opp det.

Det er for øvrig spesielt hvis Stortinget, som bestemmer hva regjeringen skal gjøre, må be om bekreftelse fra statsråder om at de vil følge opp Stortingets flertall. Det er jo en selvfølge.

Jonas Gahr Støre (A) [10:19:45]: Det er noen som prøver å fremstille det som at det ikke spiller noen rolle om et regjeringsparti mener noe i regjering og noe annet i Stortinget. Nå spiller det en rolle. Og la meg understreke fra Arbeiderpartiets side: Vi ber ikke om en utsettelse av datoen 11. januar. Men det er lenge til 11. januar. For noen dager siden forberedte Stortinget seg på å jobbe lenge i år. Det ble altså ikke tilfellet, for det ble forlik om budsjettet.

Det vi sier, er at det er uansvarlig av Stortinget å gå rett på et slikt vedtak når Fremskrittspartiets talsperson her i salen sier at han støtter at vi får høre de berørte statsrådene.

Da sås det jo tvil om regjeringen stiller seg bak på de fagområdene som folk kommer til å være opptatt av. Nordland er først ut. Spørsmålene kommer: Er det sikkert på veiene? Det er interessant å høre samferdselsministeren. Er det sikkert for fiskerne? Det er interessant å høre fiskeriministeren. Er det sikkert for beredskapen? Det er interessant å høre justisministeren. Alle de tre statsrådene er FrP-statsråder.

Så la meg understreke igjen: Arbeiderpartiet er for å holde framdriftsplanen. Det er investert i det, og skulle det komme til en overskridelse – kulturministeren er bekymret for 200 mill. kr – er det regjeringens fulle og hele ansvar at de er kommet i den situasjonen. Innlegget fra Fremskrittspartiets representant gir jo grunn til tvil i Stortinget. Jeg er helt enig med representanten Solhjell i at dette er en viktig beslutning, som må tas på godt grunnlag, og det grunnlaget er det nå skapt usikkerhet om av regjeringspartiene, og det dagen etter at vi fikk illustrert det rundt budsjettet. Nå får vi det altså i første sak dagen etter, og det er absolutt grunn til at vi får de klargjørende svarene.

La meg også si: Det er mulig disse statsrådene er i utlandet, men det er også stor mulighet for at de er i Norge. Det finnes ulike måter å kommunisere med Stortinget på. Det kan skje også i brev form. Men nå er det altså skapt tvil om hvorvidt tre viktige beredskapsministre faktisk står inne for at dette er trygt. Den tvilen må ryddes til side.

Presidenten: Når det gjelder å få statsråder til Stortinget, tror jeg presidenten kan innestå for at det skal vi nok klare.

Trygve Slagsvold Vedum (Sp) [10:22:05]: Vi fremmet Representantforslag 10 S for 2016–2017 som er grunnlaget for at saken kom opp i dag, nettopp på grunn av den uroen som har vært rundt beredskap og dekningsgrad når det gjelder DAB. Vi har jo sett hva den svenske riksrevisjonen har skrevet om DAB og beredskap i Sverige, der de har vært veldig kritisk til DAB-prosjektet på svensk side, og vi har sett de reaksjonene som nå har kommet fra både Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, fiskerinæringen og ulike deler av samferdselssektoren. Hele vårt poeng da vi fremmet saken, er at vi må være trygge når vi skal gjøre noe sånt, for det er et stort og viktig vedtak.

Når regjeringspartiet Fremskrittspartiet, som har justisministeren, nå støtter et slikt utsettelsesforslag, og de også argumenterer med at det er usikkerhet rundt beredskapen, synes jeg det er viktig at Stortinget bruker den nødvendige tid. Vi la også inn penger i vårt alternative forslag til statsbudsjett i går fordi vi mente det var for stor grad av usikkerhet. Så nå får vi gjennomslag for en utsettelse, for at man skal gå grundigere inn i saken, og det er vårt poeng, så vi ikke haster gjennom, men vet hva vi faktisk gjør. Jeg er glad for at et så å si samlet storting – utenom Høyre – nå støtter det forslaget vi opprinnelig fremmet.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [10:23:35]: Jeg vil bare minne om at justisministeren har et koordinerende beredskapsansvar i regjeringen. Det er sånn at hver enkelt statsråd har det konstitusjonelle ansvaret for beredskapen for sin portefølje. Det er jeg som er ansvarlig statsråd og konstitusjonell statsråd for denne saken, og som også har beredskapsansvaret for denne saken. På

bakgrunn av rapporten som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap la frem på fredag, er jeg rede til å svare på de spørsmål Stortinget måtte ha om beredskapen i dag.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:24:28]: Det er altså to saker som diskuteres samtidig her. Det er saken som eventuelt skal diskuteres, og så er det prosess. Det er slik at regjeringen kjenner ikke partier – og her er det stor forvirring i salen – representantene er suverene. Sånn fungerer det, det står i Grunnloven, og det er Grunnloven man forholder seg til. Så de som blander hva regjeringen gjør, og hva partiene gjør, de misforstår Grunnloven, og de ønsker å misforstå Grunnloven.

Nå følger jeg vår saksbehandler her, Ib Thomsen, men jeg har lyst til å presisere – og det vil også skje i fremtiden – at det faktisk er denne sal som bestemmer hva regjeringen skal gjøre. De som snakker om prosess, tar feil. De som snakker om sak, har rett.

Bård Vegar Solhjell (SV) [10:25:28]: Eg trur kanskje representanten Slagsvold Vedum vart litt ivrig då han innkasserte heile Stortinget bak sitt forslag, for det var jo eit forslag om å utsetje handlinga av det forslaget vi diskuterte.

Frå SVs side vil eg presisere at det vi ønskjer, er å gjennomføre som planlagt, men raskt å få statsrådar med ansvaret for beredskapen til Stortinget for å gjere greie for det, før vi så kan ta stilling til Senterpartiet sitt forslag – og forhåpentlegvis gjennomføre som planlagt. Men eg trur ikkje vi treng fleire rundar om det no. Det verkar som om det er eit stort fleirtal i salen for å gjere det som kom fram i Arbeidarpartiets forslag.

Presidenten: Det presidenten da ikke har fått med seg, er hva Kristelig Folkeparti vil konkludere med.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:26:33]: Jeg mener at Kristelig Folkeparti var meget tydelig i sitt innlegg. Jeg sa at så lenge det nå er sådd tvil av et av regjeringspartiene om det som har å gjøre med sikkerhet og beredskap, langs våre veier og langs vår kyst, støtter vi Arbeiderpartiet i at vi ber de statsråder med ansvar for beredskap om å komme til Stortinget og berolige Stortinget om at Fremskrittspartiet tar feil.

Presidenten: Det er greit.

Da tar vi utsettelsesforslaget fra Arbeiderpartiet opp til votering. Utsettelsesforslaget støttes, så vidt presidenten har fått med seg, av Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mens Høyre ønsker at vi skal behandle saken i dag.

Bård Vegar Solhjell (SV) (fra salen): Og av SV.

Jonas Gahr Støre (A) (fra salen): Og av Arbeiderpartiet.

Presidenten: Det er jo Arbeiderpartiets forslag – men også SV støtter forslaget.

Kari Henriksen (A) (fra salen): President! Jeg vet ikke om innpiskerne skal telle opp? Jeg vet at jeg har for

mange i salen, og partiene har kanskje forskjellig stemmetall inne med hensyn til fordelingen av stemmene mellom partiene.

Presidenten: Vi tar en votering nå og så ferdig med det (munterhet i salen), så kan dere telle så mye dere vil.

Votering:

Forslaget fra Arbeiderpartiet ble bifalt med 85 mot 40 stemmer.

(Voteringsutskrift 10.28.45)

Presidenten: Behandlingen av sak nr. 1 er dermed utsett.

Sak nr. 2 [10:29:16]

Interpellasjon fra representanten Jan Bøhler til kulturministeren:

«Rapporten Idrettsdeltakelse og trening blant ungdom i Oslo viser at dobbelt så mange 13-19-åringer med høy sosialøkonomisk status er aktive i idrettslag i forhold til dem med lav status. En årsak kan være kostnadene til treningsavgifter, utstyr, treningsleirer, turneringer m.m. En annen kan være at klubber i lavinntektsområder har mindre tilgang på sponsorpenger, gaver og ressurspersoner. Det blir vanskeligere å tilby gode treningsforhold i fotballhaller eller på baner med undervarme vinterstid, og å hyre inn trenere med utdanning. Også tilskuddsordninger som momskompensasjon og grasrotandelen har den bivirkningen at de gir mest til klubber som har mest fra før. Bildet av forskjeller innen idretten forsterkes av at toppledere blant annet i NFF har lønninger på flere millioner som virker demotiverende på frivillig innsats. Hvordan vil statsråden jobbe for sosial utjamning innen idretten så alle får like muligheter til å delta?»

Jan Bøhler (A) [10:30:59]: Idretten spiller en viktig forebyggende rolle i samfunnet, og den gir mange barn og unge muligheter til å utvikle sine ferdigheter og talenter.

Rapporten om idrettsdeltakelse og trening blant ungdom i Oslo, som bygger på svar fra 24 000 elever i ungdomsskolen og videregående skole, forteller at hele 82 pst. på et tidspunkt er medlem av et idrettslag. Denne andelen har økt med 14–15 pst. de siste 20 årene. Slik har idretten på mange måter befestet seg som det dominerende og største fritidstilbudet.

Men forskjellene er store. Det er bare 20 pst. av minoritetsjentene som deltar i idretten. I de «nederste» sosiale lagene er andelen som deltar aktivt i idretten, bare 28 pst. Blant familier som har under 400 000 kr i inntekt, svarer hele 78 pst. at de har valgt ikke å introdusere idrett for barna sine. Blant alle familier sier hver tredje som har barn under 18 år som driver med idrett, at de har valgt ikke å introdusere visse idretter for barna fordi det blir for dyrt.

Jeg må si at jeg opplever dette på nært hold, som aktiv i styret i et idrettslag i Groruddalen – som først og fremst driver med fotball – og i kontakt med andre klubber i området, særlig på østkanten i Oslo. Hver sesong har vi i vår klubb hatt 50–100 unge spillere som ut fra familiens økonomi har reelle grunner til ikke å greie å betale kontingent,

treningsavgifter og andre utgifter. Vi vet at det er mange som ikke begynner med fotball i det hele tatt, eller begynner med annen idrett, fordi det blir for dyrt.

Vi gjør alt vi kan for at ingen skal måtte slutte, samtidig som vi må sørge for at klubben ikke går konkurs. Vi søker støtte fra bydelen for å hjelpe de fattigste, og vi holder treningsavgiftene på et minimumsnivå. Men det går også ut over mulighetene våre til å etablere gode og attraktive tilbud, som gjør at barn og unge vil satse på fotball. For eksempel har vi ikke råd til å legge undervarme på kunstgressbanene og varme dem opp gjennom vinteren. Det gjør at mange faller fra, fordi de finner på andre ting i vinterhalvåret. Det er ikke slik lenger at barn og unge spiller fotball i sommerhalvåret og går på ski og skøyter om vinteren, i hvert fall ikke alle barn og unge.

For dem som vil utvikle seg videre, er fotball en helårssidrett. Det er viktig at vi greier å legge til rette for dette også i områder hvor det er mange med lave inntekter og svakere familieøkonomi. Ellers i samfunnet ville vi si at det er ekstra viktig å bygge gode tilbud her, slik at alle kan få delta og vi kan forebygge bedre, men i fotballen vil jeg si at det i praksis til dels fungerer motsatt. De som har råd til undervarme og de beste anleggene, er helst de klubbene som holder til i områder hvor det kan tas høyere treningsavgifter, og der det er tilgang på mange sponsorer og gaver til klubben. Det er 14 baner med undervarme i Oslo, f.eks., og til nå ligger ingen av dem i Groruddalen eller på Søndre Nordstrand, som er innvandrertette områder, og som har opp mot 200 000 innbyggere, mange med lave inntekter. Først neste år vil den første banen med undervarme kunne tas i bruk i Groruddalen, på Jesperudjordet der.

Jeg unner alle klubbene som har slike fine anlegg – med undervarme, fotballhaller osv. – hvert eneste et av dem. Men når vi ser på den lave deltakelsen i lavinntektsområdene, hvor det er dårligst anlegg, blir spørsmålet hvordan vi kan fordele bedre, eller gi også disse klubbene og spillerne, ungdommen, bedre muligheter.

Det største direkte bidraget staten gir idretten, er momskompensasjonen. Innenfor denne ordningen ble det utbetalt 455 mill. kr til idretten i 2015 for regnskapsåret 2014. Av disse gikk 355 mill. kr til lokale klubber og særkretser. Når man leser de 48 sidene med Excel-ark over hvem som får penger fra denne ordningen – som gjelder både drift og investeringer – er det påfallende at det går mest til dem som har mest fra før. Det er heller ikke så rart, for det er jo de som har mest penger å investere og inntekter til et stort driftsbudsjett, som vil kunne få størst kompensasjon. 50 golfklubber dominerer blant dem som får de største overføringene – fra Oslo Golfklubbs 1,5 mill. kr til Losby Golfklubbs 959 000 kr og Haga Golfklubbs 952 000 kr osv. – mens viktige idrettslag for barn og unge i områder med lavere inntekter gjennomgående ligger på et mye lavere nivå når det gjelder momskompensasjon. For eksempel får Rommen Sportsklubb ved Stovner i Groruddalen 48 000 kr, Linderud Idrettslag i Groruddalen får 64 000 kr, Ellingsrud Idrettslag får 86 000 kr – blant klubber jeg kjenner godt til.

De eneste idrettslagene som konkurrerer med golfklubbene – og et par stykker slår dem når det gjelder overføringer fra momskompensasjonen – er de som holder til i mer ressurssterke områder. Heming på Slemdal får 2 mill. kr, Bekkelaget på Nordstrand, med Norway Cup, 2,98 mill. kr, Lyn får til sammen 1,26 mill. kr og Oslo Seilforening

får 1,2 mill. kr – foruten toppserieklubben Vålerenga som får 1,4 mill. kr.

Jeg vil fortsatt si at momskompensasjonen betyr mye positivt for idretten, men den gjør det motsatte av å skape mer rettferdig fordeling. Det er god grunn til å gå gjennom hvordan disse 455 mill. kr kan brukes slik at de bidrar mer til å gi alle like muligheter og like gode anlegg og tilbud. Det er klart at hvis klubber i områder med mange lavinntektsgrupper kunne bygge bedre anlegg og forbedre tilbudet sitt uten å øke treningsavgiftene for mye, og uten å måtte være avhengig av store sponsorer som de ikke finner, ville deltakelsen blant barn og unge her kunne øke kraftig.

Den samme problemstillingen gjelder til en viss grad en annen ordning vi har innført, grasrotandelen fra Norsk Tipping, selv om den også har den positive siden at den innebærer mobilisering av mange tilhengere. Den gir 500 mill. kr på årsbasis til frivillige organisasjoner, idretten og kulturen og 145 mill. kr i 1. tertial. Blant de 20 som fikk mest i 1. tertial, og som er idrettslag, er det stort sett toppserieklubber, med VIF – Vålerenga – på topp, med 1 mill. kr. Til sammenligning får viktige klubber i lavinntektsområder, som f.eks. Furuset Fotball, med 400 barn og unge – stort sett – som aktive medlemmer, 7 600 kr gjennom denne ordningen, altså 142 ganger mindre til Furuset Fotball enn til Vålerenga Fotball. Jeg unner VIF, alle andre eliteserielag og andre som får gode penger fra grasrotandelen, hver krone, men heller ikke denne ordningen bidrar til bedre fordeling overfor dem som har minst innen idretten, og som har færrest ressurser til å mobilisere, f.eks. når det gjelder grasrotandelen.

Det vil bety mye for forebygging og for hele samfunnet hvis vi kan greie å justere retningslinjene for de midlene som stammer fra staten, slik at de kan bidra til en mer rettferdig fordeling, og slik at vi kan gi mer likeverdige tilbud til alle. Vi på Stortinget bør konsentrere oss mest om å diskutere ordningene vi har styring med. Men når vi tar denne diskusjonen og vil gjøre mer, er det også viktig at idretten og fotballen – som jeg kjenner best – gjør sitt beste. De har strenge regler for hvordan man skal unngå tapere i fotballen, bl.a. regler for at det ikke er lov til å telle mål eller poeng eller vinne serier eller cuper opp til man er 13 år. Men det er ingen regler som skal hindre at noen opplever det største og vondeste nederlaget, nemlig ikke å ha råd til å være med på grunn av familiens økonomi.

Følgelig kan det være veldig store forskjeller på hva slags tilbud klubbene gir, utover vanlig trening, som innbefatter treningsavgifter og kontingent. Det kan være fotballakademi, ulike fotballskoler, dyre cuper man skal delta på, treningsleirer, reiser til utlandet – foruten utstyr. Vi har sett at i noen klubber snakkes det om 20 000 kr – og det har vært nevnt opp til 40 000 kr – i utgifter per år for spillere, barn og unge, som deltar i de klubbene som har det bredeste tilbudet. Det kan bety store problemer med økonomien for familier i de områdene. Tilbudene er sikkert gode, men vi må gi dem til flere, og de må finansieres på en annen måte, slik at alle kan få like muligheter til å utvikle sine talenter.

Det blir viktig å se på hvordan de sentrale leddene i Norges Fotballforbund og andre deler av idretten kan bidra sammen med oss – sammen med alle andre – for å skape likeverdige tilbud. Da må de bl.a. også se på lederlønnningene sine, som jeg ikke kan komme mer inn på nå.

Jeg er spent på hva statsråden vil si om hvordan vi kan få til en bedre fordeling innen idretten, og at vi særlig må se på det vi her på Stortinget har mulighet til å påvirke.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [10:41:45]:

Jeg vil takke representanten Jan Bøhler for at han tar opp dette temaet og gir oss anledning til å diskutere kostnader i idretten.

Jeg deler representantens bekymring for at høye kostnader er med på å ekskludere barn og unge fra idretten. Det skal ikke være slik at det er bare de med dyre ski under juletreet i år som skal ha mulighet til å delta i langrenn i vinter. Derfor vil jeg bekjempe forskjeller i idretten som gjør at barn og ungdom må bli hjemme. Det blir gjort mye bra i norsk idrett, men jeg tror vi fortsatt kan bli bedre.

Vi må jobbe kontinuerlig for at idrett og fysisk aktivitet skal være for alle, uavhengig av familieøkonomi, bosted og sosial status. Det var også utgangspunktet for at jeg, like etter at jeg startet som idrettsminister, tok initiativet til å se på hvordan vi kan forebygge og sette en stopper for utviklingen av klasseforskjeller i idretten. Da jeg hadde med meg mine gutter på skitrening – det var det første møtet – og vi var i langrennsløypa, fikk jeg høre at seksåringens lagkamerat lurte på hvor mange skipar min seksåring hadde, for han hadde fire par. Da sa jeg til guttene mine, da vi dro hjem den kvelden, at jeg ikke trodde at langrennssporten er noe vi kan satse på, for en egen smørebu i hagen og fire par ski til en seksåring er ikke en standard jeg mener vi skal legge oss på.

Det skremmer meg når det er etablert en holdning, ikke minst også en iver blant mange foreldre, om at små barn skal ha nærmest det samme utstyret som toppidrettsutøvere og et slags støtteapparat rundt seg i ung alder. Det er en forferdelig skummel utvikling. Vi må huske på hva som er idrettens kjerneverdier, som handler om fysisk aktivitet, lek og fellesskap. Å sette slike krav til at ungene skal prestere, og at enkelte foreldre vil leve ut drømmene sine gjennom ungene, synes jeg er en veldig uheldig utvikling. Ungene skal få lov til å være med i idrett for å oppleve idrettsglede, mestring, fellesskap og det å være en del av et lag. Det må vi aldri glemme, og da handler det om å ta idretten tilbake til de kjerneverdiene.

Det var derfor jeg tok tak i dette og utfordret utvalget som regjeringen satte ned, Strategiutvalget for idrett, nettopp for å ta tak i dette. De fikk et ekstra mandat som handlet om hvordan man kan sette i gang tiltak for å redusere klasseforskjellene i norsk idrett. Det skal ikke utvikles et A-lag og et B-lag, og den skremmende utviklingen som Arbeiderpartiet og representanten Jan Bøhler skisserer, skal vi ikke la utvikle seg videre.

Jeg er glad for at regjeringen følger opp ved å styrke ordninger og gi gode rammebetingelser, slik at det kan skapes aktivitetstilbud der terskelen for å bli med er lav. Men dette handler ikke bare om penger. Dette handler også om prioriteringer og holdninger i klubbene, i kretse- ne, fra trenere, fra idrettsledere.

Regjeringen tar dette ansvaret gjennom ulike ordninger og samarbeid. Vi foreslår i statsbudsjettet å gi 178 mill. kr til tiltak i den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom.

Vi har også undertegnet Fritidserklæringen, som sier at kommunene, frivilligheten og staten sammen skal gå inn for en felles innsats, slik at alle barn og unge, uavhengig

av familiens økonomi, skal få delta jevnlig i én organisert fritidsaktivitet i uka, tror jeg det er.

Som en drahjelp går 10 mill. kr til samarbeidsprosjekter mellom kommuner, frivillige organisasjoner og andre aktører, slik at flere barn skal få delta i organisasjonslivet. Ikke minst er jeg glad for å se alle de ulike utlånsordningene for utstyr som finnes rundt omkring i kommunene, f.eks. frivillighetssentraler, som mange idrettslag har, som gjør at barn ikke skal holdes tilbake fra å gå på ski fordi foreldrene ikke har råd til å kjøpe ett par en gang, eller som gjør at barn ikke skal holdes utenfor fotballaget fordi mor og far ikke har mulighet til å betale fotballkontingenten, og at en kan få hjelp gjennom kommunen og andre støtteordninger, slik at ingen barn ikke skal ha muligheten til å delta i idrettsaktiviteter.

I avisen ser jeg at Arbeiderpartiet er opptatt av lederlønninger, og at representanten Bøhler i VG sier:

«Jeg håper Stortinget kan gi noen signaler slik at fotballforbundet skjønner at de må ha måtehold og drive med sosial utjevning. Pengene kan ikke gå til topplederlønninger.»

Det er sterke reaksjoner på at fotballandslagets trener godtgjøres med over 4 mill. kr. Det var på den bakgrunn jeg ble utfordret til å delta i denne debatten.

Representanten Bøhler fra Arbeiderpartiet sier videre til VG:

«Jeg må si at det er veldig manglende dømmekraft. NFF er del av en bevegelse som spinker og sparer og er helt avhengig av motivasjon i grasrota. Da må topplederne forstå at de må være et forbilde.»

Arbeiderpartiet utfordrer da regjeringen og meg til debatt på Stortinget.

Det er ganske alvorlig at vi har kommet i en situasjon der lønningene til topplederne i idretten har blitt et tema på Stortinget, og at stortingsrepresentanter og Arbeiderpartiet går ut i avisen og er så bekymret og roper varsko. Jeg tror at det mange andre som også er bekymret. Det er mange som deler den bekymringen rundt omkring i idretten, men også rundt omkring i Norge, og som spør seg hvorfor det er millionlønninger på toppen, og hvorfor de har økt ganske kraftig de siste årene, mens vaffelsteikerne og dugnadsfolket, alle mammaene og pappaene og trenerne som hver eneste uke, flere ganger i uka, står på med frivillig innsats og jobber og bidrar til idretten uten å få en krone i betaling.

Jeg skjønner at mange er bekymret, og derfor skjønner jeg også at Arbeiderpartiet ønsker å ta opp denne debatten på Stortinget. Jeg vil minne om at vi politikere skal være veldig forsiktig med å instruere idretten. Som idrettsminister er jeg opptatt av å ivareta idrettens autonomi. Det er idrettsdemokratiet som selv skal avgjøre dette. Men når lederlønningene til presidentene, generalsekretærene og trenerne blir et tema i Stortinget, er det likevel et signal som vi skal ta på alvor, et signal som jeg håper at også idretten lytter til, når Arbeiderpartiet velger å sette det på dagsordenen i salen i dag.

Jeg håper at vi i fellesskap fortsatt skal jobbe for å styrke ulike ordninger som gjør det mulig for alle barn – uansett bakgrunn, uansett familiens økonomi, uansett ressursene til dem som er rundt seg – å delta i aktiviteter på like vilkår. Jeg ser at Arbeiderpartiet peker på noen forslag. Jeg synes det er interessante tanker. Jeg ser fram til at Strategiutvalget for idrett skal legge fram sine anbefalinger rett over jul, slik at vi får et dokument derfra til å diskutere vi-

dere ut ifra. Jeg håper at det der også kommer forslag om hvordan vi kan løse noen av de store utfordringene idretten har i dag, nemlig utviklingen vi ser med klasseforskjeller og utenforskap i idretten. Idretten skal være inkluderende. Idretten skal være for alle, og et begynnende utenforskap i idretten er en veldig skummel tendens. Derfor støtter jeg interpellanten i hans bekymring i dag og oppfordrer til at vi alle skal være opptatt av gode ordninger som gjør det mulig for alle barn og unge å delta i idrett også i framtiden.

Jan Bøhler (A) [10:52:05]: Jeg takker statsråden for et innlegg med mange gode poenger. Jeg vil nevne et eksempel på alvoret i dette. Det var en idrettsleder i et lokalt lag øst i Oslo – i en av bydelene jeg nevnte innledningsvis, og som har en veldig vanskelig anleggssituasjon – som fortalte at flere veldig talentfulle fotballspillere, som hadde vært ivrige og satset lenge, men som på grunn av at det er for dårlige tilbud, for dårlige anlegg og for dårlige muligheter til å skape en utvikling for dem som spillere, i stedet nå hadde havnet blant dem som står rett utenfor idrettsbanen, nemlig kriminelle gjengmiljøer. De var rekrutter der, i et av de farligste gjengmiljøene vi har i Oslo. Det er svært viktig for samfunnet at vi greier å skape gode nok tilbud til at alle blir motivert til å delta, at alle får like muligheter til å utvikle seg.

Jeg er glad for at statsråden forstår reaksjonene ute i Fotball-Norge og snakker om det. Jeg sjekket f.eks. Furu-set Fotball, som jeg var inne på, og som har ca. 400 barn og unge i et meget viktig utsatt miljø i Oslo. De har ca. 1,5 mill. kr i årsbudsjett, altså halvparten av disse lønningene som det var snakk om i media. De spinker og sparer, de har dugnader, de selger vaffer – som statsråden sa – de har loppemarkeder og mye annet for å skaffe 1,5 mill. kr. De har ingen sponsorer som blar opp de pengene, så det må vi ivareta bedre når vi innretter ordningene. De får veldig lite midler via de ordningene som Stortinget har mer ansvar for – jeg tenker på momskompensasjonen og grasrotandelen – for det forutsetter en stor omsetning og at man har den typen økonomi i klubbene. Som jeg nevnte, er det særlig golfklubbene som får de store tildelingene fra momskompensasjonen.

Jeg synes at den starten som statsråden hadde, lover godt for debatten. Jeg er veldig klar over Stortingets rolle når det gjelder Fotballtinget, fotballstyret osv., og det skal vi passe på. Men når vi skal utjevne forskjeller, må alle gjøre sitt på sin kant. Det må vi kunne forvente av hverandre.

Jeg håper også at vi kan gå grundigere inn i de ordningene som jeg spesielt mener bør justeres for at man skal få en bedre fordeling av ressursene. Det er ganske svære beløp som går til idretten, bl.a. gjennom momskompensasjonsordningen på totalt 455 mill. kr.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [10:55:23]: Jeg synes interpellanten har veldig mange interessante betraktninger og eksempler. Vi har jo, som også interpellanten sier, mange typer ordninger som nettopp skal være et sikkerhetsnett så alle barn blir fanget opp og ingen faller utenfor, at det ikke blir et utenforskap i idretten. Idretten er den største mottakeren av grasrotandelen. Grasrotandelen skal gå til små lag og foreninger, og gjennom spillemidlene er det også flere ordninger som er ment for å senke terskelen for barn og ungdommers deltakelse i idrett og fysisk

aktivitet. Ikke minst er det viktig at vi bruker overskuddet fra tippemidlene til anlegg, slik at det er tilstrekkelig med anlegg rundt omkring, og at de skal de være gratis, man skal slippe å betale.

Jeg synes at det er interessante nye tanker fra Arbeiderpartiet, både det å løfte inn en sårn debatt i Stortinget om bekymringen for situasjonen i idretten, med utenforskapet knyttet til barn og unge med lederlønningene, og også generelt. Jeg leste forleden et innlegg i en avis fra styreleder i Holmlia SK, jeg tror hun er Arbeiderparti-politiker i Oslo. Hun skriver i en kronikk, henvendt til meg:

«Svake sportslige resultater, dårlig demokratisk kontroll, liten transparens rundt økonomiske forhold og dopingskandaler gjør at idrettsforbundet ligger med brukket rygg og rekordlav tillit. Da er tiden inne til å stille krav.

Ingen er nærmere til å gjøre det enn kulturministeren. Hun kan stille tydelige forventninger både til idrettens arbeid med minoriteter og med kvinner, når hun nå uansett skal rydde opp.»

Det er ganske interessant at Arbeiderpartiet nå går så tydelig ut og mener at politikerne skal ta initiativ overfor idretten, stille krav og rydde opp. Det tyder på at tilliten kanskje ikke er til stede som den skal når man ber regjeringen gripe inn i det som tradisjonelt har vært idrettsdemokratiets ansvar, og som idretten har styrt.

Jeg ser fram til å følge debatten videre og det som kommer fram her.

Anette Trettebergstuen (A) [10:58:38]: For Arbeiderpartiet er det avgjørende at idretten skal være tilgjengelig både for dem som ønsker å satse og konkurrere på høyt nivå, for dem som vil trene og holde seg i form og for dem som mest av alt bare vil være sammen med andre i et fellesskap.

Norsk idrett skal være for alle, med alle, av alle og gjennom hele livet. Det er det den statlige idrettspolitikken på best mulig måte skal legge forutsetningene for.

Interpellanten peker prisverdig på hvordan sosiale ulikheter blant barn og unge skapes, og hvordan idretten kan være med på å bygge ned disse ulikhetene. Jeg skal ikke gjenta poengene hans. Dette må vi til livs, og idretten er et veldig godt redskap.

Noe er helt klart et foreldreansvar som både statsråden og interpellanten har pekt på. Utstyrsjaget er helt klart ekskluderende, men det kan stanses der foreldre sammen lager gode regler. Det meste er også idrettens eget ansvar, at de sørger for at den norske idrettsmodellen er gjenkjennelig fra topp til bunn i idretten selv, og en god del er vårt ansvar som politikere.

Vi snakker veldig mye om hvordan idretten bør være og om hvilke verdier den er fundert på, og hva den må gjøre for å etterleve de verdiene. Det er viktig at politikere sender signal og stiller krav, men vi må vite hva som er våre oppgaver. Når politikere ender opp med kun å snakke om hva idretten selv må gjøre, ja, til og med går langt i å skulle detaljstyre forhold som idretten selv har ansvaret for, glemmer at man som politiker og regjeringsmedlem har ansvar for rammevilkårene og hopper bukk over egne løfter, da mener jeg at man sporer av. Jeg kan slå fast at Arbeiderpartiet har full tillit til idretten. Statsråden lurte på det.

Det ble nevnt i interpellasjonen etterlønnen til treneren. Det er ikke det som er hovedpoenget i interpellasjonen. Når idrettsdebatten blir handlende bare om det, ja, da taper idrettspolitikken på det. Jeg tror det er i regjeringens interesse at fokuset er på de interne forholdene i idretten, og ikke på regjeringens mangelfulle idrettspolitik.

«Idretten er en grasrotbevegelse som bygges best nedenfra og opp. Som politikere er vår rolle å bidra til gode rammebetingelser for idretten, slik at bevegelsen selv kan finne de gode løsningene».

Det synes jeg er veldig godt sagt – jeg kunne helt klart ha sagt det selv – men sitatet er lånt fra statsråden selv i en kronikk hun skrev i 2012. Der fant hun det nødvendig å presisere at idretten er selvstyrt og en frivillig bevegelse, og at vår oppgave som politikere er å gi rammevilkårene. Og i neste setning tok statsråden til orde for mer penger til idrettsanlegg over statsbudsjettet og en bedre momskompensasjonsordning. Årene gikk, makta kom, og statsråden har gjort det stikk motsatte av det hun lovet og vektla i kronikken. Det er ikke levert på et eneste løfte til idretten eller frivilligheten. Momskompensasjonsordningen er fortsatt like uforutsigbar og skaper problemer for lag og foreninger hver eneste høst. Høyre fortsetter å stemme imot Arbeiderpartiets forslag om å gjøre den bedre.

Pengene og etterslepet på idrettsanleggene har heller ikke regjeringen tatt tak i. Høyre fortsetter å stemme imot Arbeiderpartiets forslag om en flerårig plan med midler over statsbudsjettet, slik at vi kunne fått tatt unna køen av anlegg og prosjekter som nå venter på tur.

Når det er sagt, er det tydeligvis noen anlegg som er likere enn andre, for i regjeringsforliket har de funnet plass til noen enkeltanlegg som skal få plass på statsbudsjettet. Det mener jeg er lite prinsipielt. Det er forskjellsbehandling, og det er detaljstyring.

Det viktigste dersom vi ønsker at norsk idrett skal være i stand til å være med og utjevne forskjeller og fortsette å gjøre den gode jobben den gjør, er å verne om den norske spillmodellen, at overskuddet fra folks spillepenger skal gå til lokal aktivitet, kultur, frivillighet og idrett rundt om i landet, og ikke i lomma til private aktører i skatteparadis. Heller ikke her tar regjeringen tak. Enkle grep som kunne vært med på å stanse eller begrense de aggressive utenlandske spillaktørene, ønsker altså ikke regjeringen å ta i. I stedet skapes det usikkerhet rundt framtiden til spillmodellen. Det er disse grepene i den statlige idrettspolitikken som jeg ønsker at statsråden skal levere på. Hittil har hun ment veldig mye om interne forhold i idretten, mindre om det som faktisk er hennes ansvar, hennes portefølje, de verktøyene regjeringen burde brukt dersom de faktisk ønsket mer utjevning, økt deltakelse og mer idrettsglede for alle.

Marit Arnstad (Sp) [11:03:57]: Først har jeg lyst til å takke interpellanten for å ta opp et viktig tema til debatt, nemlig temaet idrett og ungdom. Sjøl om interpellanten tar utgangspunkt i situasjonen i Oslo, tror jeg problemstillingen er gjenkjennelig i veldig mange deler av landet. Idrett i Norge er en folkebevegelse, og det er en arena som favner veldig bredt. Opp til en viss alder er det slik at alle er med på enten en eller flere idrettsaktiviteter, og i mange lokale samfunn er idretten den viktigste sosiale møteplassen for barn og ungdom.

Når det da gjelder det som interpellanten mer spesielt tar opp, de mer sosioøkonomiske skillene blant aktive tenåringer, tror jeg det er et sammensatt bilde, men det er en veldig viktig problemstilling å peke på. Jeg tror veldig mange idrettslag rundt omkring i landet spekulerer nettopp på det samme: Hvordan skal vi klare å få ungene med i idrett og trening også etter perioden 13–14 år og opp til voksen alder? Hvordan skal tilbudet bli interessant nok, samtidig som vi må prøve å holde treningsavgiftene på et moderat nivå? Hvordan skal vi unngå at tilbudet utfordrer lommeboka til foreldrene og fører til at noen faller fra på grunn av økonomi? Det bildet er også en av grunnene til at det er viktig for oss å diskutere hvordan vi sikrer idretten rammebetingelser som gjør det mulig å lage gode tilbud gjennom hele barne- og ungdomsalderen, og som favner alle uten at egenbetalingen skyter i været. For Senterpartiet er det viktig at vår politikk sentralt fra innrettes slik at det understøtter lokal aktivitet og gjør idrett tilgjengelig for alle.

Vi har ulike ordninger som kan bidra til det. Flere av dem har vært nevnt her i dag – anleggspolitikken, generelle støtteordninger og ikke minst momssystemet er viktige tiltak. Når frivillige idrettslag stiller opp med dugnadstimer og kronerulling, må også staten stille opp med ordninger som gir garantier og ikke usikkerhet for økonomien i prosjektene. I den sammenheng har jeg lyst til å understreke at den momskompensasjonsordningen for bygging av idrettsanlegg som vi har i dag, er innrettet på en sånn måte at den blir for usikker. Det burde ha vært en rettighetsstyrt ordning som kunne ha gitt den nødvendige forutsigbarhet til idrettslag og andre frivillige organisasjoner når de påtar seg det samfunnsoppdraget det er å bygge idrettsanlegg. Samtidig er Senterpartiet åpen for å drøfte om den ordningen, som rettighetsordning, også bør innrettes slik at den adresserer breddeidretten og også favoriserer de mindre idrettslagene, og ikke blir en ordning som er til det beste for mer spesialiserte klubber. Så vi er åpen for å vurdere kriteriene for det.

Interpellanten nevner grasrotandelen. Jeg må nok si at jeg er litt mer tvilende til å endre innretningen på den. Grasrotandelen er en typisk motivasjonsordning, og det å være motivert av at man har lyst til å støtte klubben sin og vise lojalitet til klubben sin, tror jeg er et formål og en bakgrunn som en skal være forsiktig med å bryte opp.

Men så er det også slik at skal idretten kunne få bedre rammebetingelser, krever det at idretten har tillit, både i befolkningen og i egne rekker. Når man i forrige uke kunne lese i VG at omdømmet til norsk idrett er dårlig, og det er en kraftsalve som nå kommer fra en rekke idrettstopper sammen med også mange andre engasjerte, er det en kilde til bekymring. Bakgrunnen for påstanden er ikke bare de senere månedenes dopingsaker, men også mangelen på åpenhet i ledelsen av Norges idrettsforbund om avtaler og økonomiske forhold.

Uten å legge meg opp i interne forhold i en frivillig organisasjon er det i alle fall på sin plass å påpeke fra denne talerstolen at organisasjoner som finansieres og bæres av fellesskapet gjennom offentlige midler og særordninger, må forvente å få det politiske søkelyset på seg. Det er uheldig når lønnsnivået i Idretts-Norge bidrar til å skape avstand mellom det aktive leddet og ledelsen i idretten. Lønnsnivået må avspeile det som folk flest anser som rimelig. Det er også skadelig – det har jeg lyst til å under-

streke – når organisasjonene utviser mangel på åpenhet om denne typen forhold. Det bør ikke være vanskelig å være åpen også om lønn og arbeidsvilkår.

Politikkens søkelys må være på hvordan vi forvalter statens rammer, og jeg vil advare mot at vi i altfor stor grad også gjør det til en partipolitisk debatt, og at det på en måte er enten det ene eller det andre partiet som her har gjort feil eller ikke. Men jeg tror det er viktig for kulturministeren å huske at hun er den konstitusjonelt ansvarlige statsråd også for de rammene som politikken velger å sette for idretten.

Bård Vegar Solhjell (SV) [11:09:25]: Eg vil takke interpellanten for ein svært viktig interpellasjon og statsråden for eit svar som eg synest viste ei bra problemforståing.

Dette er viktig av ei rekkje grunnar, bl.a. det kanskje mest overordna, som interpellanten gjorde godt greie for, for idrett er noko av det viktigaste vi menneske driv med i eit samfunn, på alle dei forskjellige nivåa. Vi kan ta fotball for barn – barnefotball er eit lite stykke Noreg i mange lokalsamfunn. Det kan fort vere ein klasse der alle gutane spelar fotball – og mange er med, òg jenter. Eg vil seie unnskyld til representanten Arnstad, men det er framleis ein del fleire gutar som spelar fotball. Poenget mitt er at det er så mykje meir enn berre den aktiviteten. Men – og dette er viktig – for idretten er det slik at dersom ein klarer å dra med seg ein breiast mogleg base av ulike barn, unge gutar og jenter, oppover i åra, har ein òg ein breiast mogleg base for talenta. Dersom ein i eit lite land som vårt skal vere på topp internasjonalt i idrett, har ein ikkje råd til at mange talenter er borte før ein veit om dei verkeleg er talent.

Det gjeld om vi skal hevde oss i store internasjonale idrettar som fotball, f.eks. Men når det gjeld ski, kan ein gå igjennom lista over kor norske skimeistrar opp gjennom åra er frå, og dersom det skal vere slik at det berre er dei som har råd til dyrt utstyr, som skal kunne verte gode på ski i framtida, seier det seg sjølv at vi vil vere heilt sjanselause som skinasjon i tiåra framover.

Så må eg leggje til at eg har òg eit stort personleg engasjement i dette – dette har dominert heile oppveksten og mitt vaksne liv, og no dominerer det stort sett kvar einaste kveld med barn òg, seinast i går, med dugnaden med å kaste ut flis til ei lysløype der eg bur. Difor er det viktig, synest eg, å gå inn i – og eg vil bruke litt av erfaringa mi – kva som skjer. Det første er at det er ein veldig stor vekst i kjøpekrafta i Noreg, og det kan vi kombinere med auka forskjellar. Det er nokon som har enormt med pengar til å investere i det beste og det dyraste utstyret, mens andre har mindre. Det andre er at organisert idrett betyr meir enn den uorganiserte, for det er færre som går på ski frå seg sjølv og til naboen, eller som berre møtest på løkka. Då betyr den organiserte idretten meir. Så har idretten vorte dyrare på ganske mange ulike måtar. Når det gjeld anlegg, lysløyper og kunstsnøanlegg, undervarme på kunstgras, er det dyrare å drive for klubbane, men det kostar òg meir for den enkelte. «Sock up»-sko i fotball – for dei uinnvigde er det sko der ein har ein slags sokk som del av skoen – er noko som alle barn vil ha, eller dei vil ha to par eller fire par ski, kva veit eg. Det er dyrare utstyr, eit treningstilbod som kostar meir, osv. Men det siste er nok at grunnen til at dette vert så sentralt, handlar eigentleg ikkje mest om behova. Ein vert ikkje ein betre fotballspelar av «sock up»-sko enn

av vanlege sko – det er fullt mogleg å vere ein svært god skiløpar på ti år med eitt par ski i forhold til fire par. Men presset om å ha meir og meir, det sosiale presset blant barn, er der. Så ligg det kompetanse bak. Skal ein klare seg med eitt par ski, må det smørjast om kvar veke, kanskje, når det er klassisk, og når det er skøyting. Då må ein ha foreldre som kan gjere det, med alt det styret det inneber, som har tid til det, osv. Og det er barn som skal følgjast opp. Alt dette er det nokon som er drivkreftene bak.

Nokre ord, overordna, om løysingar – for det første: Generell fordelingspolitikk spelar sjølvstøtt ei avgjerande rolle her òg. Eg skal ikkje seie meir enn det. Eg vil berre seie at dette er endå eit eksempel på kor utruleg viktig det er. For det andre synest eg det er fornuftig, slik representanten Bøhler og andre er inne på her, at vi går igjennom fordelinga til anlegg og korleis det fungerer. Eg har sett liknande eksempel tidligare sjølv. Ein systematisk gjennomgang av dette – ikkje minst med sikte på at idrettar som når mange i område der det bur mange, må kome godt ut av det, slik at ein kan nå ut til mange, f.eks. i ressursvake område – er viktig. For det tredje bør ein kanskje i større grad tenkje at idrettslag skal ha utstyr. Eg skal bruke eit eksempel frå meg sjølv. Segling er ein dyr idrett – eg har ei dotter som driv med det. Det er likevel ein lågare kostnad for oss per barn enn for dei som har barn som driv med ski og fotball, fordi klubben har joller, har utstyr. Ein klubb som har investert mykje, har veldig mykje meir dugnadspress for å få til det, sjølvstøtt, men det gjer at veldig mange faktisk kan drive med ein dyr idrett til ein lågare kostnad enn for dei som går på ski, eller det eg betalar for at mine barn skal gå på fotball.

Til slutt til fråfallet i ungdomstida – ei enormt viktig problemstilling, som bl.a. representanten Arnstad snakka om: Kva gjer vi med dei som ser at dei ikkje held på å verte toppidrettsutøvarar når dei er 13–14–15 år, men som kanskje kunne hatt ei stor interesse som dei kunne dratt med seg vidare og hatt som ein positiv ting i livet sitt seinare, som eg for så vidt sjølv er eit eksempel på. Det er nøkkelen, trur eg, til folkehelse for vaksne òg.

Steinar Gullvåg (A) [11:15:01]: I likhet med alle andre som har vært på denne talerstolen i denne debatten, vil jeg takke interpellanten for et godt oppspill. For det er en viktig debatt han her tar initiativ til. Heldigvis er det en debatt som pågår i norske kommuner, i skolemiljøene, blant foreldre og ikke minst i idretten selv. Vi har i løpet av de siste årene opplevd at økende sosiale forskjeller gjør at vi får flere fattige barn og flere fattige familier, familier som simpelthen ikke har råd til at deres barn skal kunne delta i lokalmiljøets mange aktiviteter, bl.a. i idretten. Det er selvfølgelig en langt større debatt å gi seg inn på årsakene til økte sosiale forskjeller, men jeg skal la det ligge i denne sammenheng. Men dette handler dypest sett om økende barnefattigdom, det handler om utenforskap, og det handler ikke minst om inkludering. Og idretten er som del av samfunnet en svært viktig del av tilbudene til barn og unge.

La meg si i utgangspunktet at mange idrettslag og -forbund gjør en fantastisk jobb for å inkludere flest mulig i sine aktiviteter og i sin virksomhet. Men det er også de som ikke klarer å gjøre den oppgaven like godt. Selv om forbundene har svært ideelle målsettinger for inkludering, er det vanskeligere å sette dette ut i praksis når man kom-

mer ned i lokalmiljøet og i idrettslagene, for som flere har nevnt: Idrett koster. Det er ikke bare utstyret som koster. Og la meg si: Dette handler ideelt sett ikke om seksåringer eller sjuåringer som skal ha fire par konkurranseski og smørebod i hagen. Det er ikke der problemet ligger. Problemet ligger i å betale kontingenter til idrettslag, i å betale treningsavgifter til idrettslagene, og selvfølgelig i å skaffe seg det utstyret barna trenger for å kunne utføre idretten sin.

Da ramler vi opp i finansieringen av idrettslagene, altså driftsmidlene til idrettslagene. Dessverre er det slik at kommunene som sliter med svak kommuneøkonomi, heller ikke har hatt anledning til å følge opp dette med økende tilskudd til idrettslagene. Kommunene opplever dessuten en kraftig økning i utgiftene til sosialhjelp, som nå blir mer og mer tyngende på kommunebudsjettene. Noe av dette skyldes ønsket om å utjevne problemene fattigdommen skaper, og spesielt barnefattigdommen.

La meg til slutt si at det er svært viktig at man har ideelle målsettinger for bekjempelse av barnefattigdom, og inkludering i idretten. Men det vi kan gjøre noe med her, er å styrke idrettslagenes muligheter for ikke bare å investere i nye anlegg, men å sørge for at kommunene får anledning til å yte mer til driftsmidler til frivillige organisasjoner. Og her er altså idretten en vesentlig del.

Jan Bøhler (A) [11:20:20]: Jeg takker for gode innlegg i debatten og hyggelige tilbakemeldinger. Det er fint å høre på forståelsen og innlevelsen som Marit Arnstad, Bård Vegar Solhjell og alle sammen viser i denne reelle problemstillingen, og at representantene også har egne erfaringer fra det som skjer ute i Idretts-Norge.

Det Marit Arnstad nevner om hvordan få barn til å fortsette med idrett utover 13–14-årsalderen, var også noe av utgangspunktet mitt, for som nevnt var undersøkelsen blant de 24 000 som tallene mine bygd på, gjort blant barn i den alderen, i ungdomsskolen. Det å etablere gode nok tilbud, attraktive nok tilbud, gode nok anlegg, brede nok treningstilbud og utviklingsmuligheter vil avgjøre om de fortsetter eller ikke, og hvordan de egentlig vil utvikle seg videre, både som deltagere i idretten, og som mennesker.

Vi bør primært se på det vi kan gjøre noe med her på Stortinget, og da var jeg glad for det Marit Arnstad også sa, at hun mener at det kan være fornuftig å se på kriteriene for momskompensasjon, slik at den i større grad favoriserer breddeidretten, favoriserer dem som har en dårlig anleggs-situasjon i dag, og at den ikke går til dem som har aller mest, som har den beste og sterkeste økonomien og best tilgang på sponsorer osv. Det er jeg glad for. Jeg merker meg også at Bård Vegar Solhjell nevnte at han var opptatt av den samme problemstillingen, og at statsråden i det hun sa om innspill til utvalget som er i arbeid, var inne på det samme, så det tyder på at vi kan dra i samme retning.

Jeg synes også Marit Arnstad oppsummerte bra det som er sagt her når det gjelder lederlønninger og fordeling. Det er på sin plass at det sies også herfra at når det gjelder organisasjoner som bæres av støtteordninger, bæres av frivillighet, er det uheldig når lederlønningene bidrar til å skape avstand. Det bidrar til at de som jobber lokalt, som gjør alt de kan for å bidra frivillig, og som snur på hver krone, føler at det blir noe feil, at det ikke blir motiverende, men det motsatte. Lederlønninger må tilpasses det som er

situasjonen i idretten lokalt, og framfor alt må det være åpenhet.

Jeg synes det var en bra oppsummering av det som er sagt her om det. Samtidig skal vi passe på idrettens autonomi og idrettens selvstyre, selvsagt, at det er fotballtinget og fotballstyret som steller med det. Samtidig må vi også her i Stortinget kunne si hva som skal til for at vi skal ha et best mulig samspill om en god utvikling.

Statsråd Linda C. Hofstad Helleland [11:23:49]:

Jeg vil igjen takke interpellanten for at vi diskuterer denne saken. Det er en viktig debatt, så jeg er veldig glad for at representanten Bøhler faktisk tar den inn i Stortinget. Her er vi egentlig ikke vant til å diskutere innholdet i idretten på den måten som vi gjør nå, men jeg tror at det er helt på sin plass, og det hører vi også på de gode innleggene fra representantene, som viser et veldig sterkt engasjement for utviklingen av norsk idrett.

Det vi alle vet, er at det foregår fantastisk mye god idrettsaktivitet i hele Norge hver eneste dag. Det er et fantastisk tilbud til barn og unge og voksne som ønsker å holde seg i fysisk aktivitet. De er opptatt av det fordi det gir helsegevinst, det gir gode felleskap, og det gir idrettsglede. Det er også noen som er så talentfulle og trener så hardt at de når toppen og gir oss veldig mye god underholdning, f.eks. i løpet av vinteren når vi er samlet foran tv-en og følger med på hva de får til, bl.a. på ski.

Det er også vår oppgave, som representanten Arnstad sa, når så store deler av det offentliges midler går til idretten, når så mye av det er tuftet på frivillig arbeid, og når man jobber som vaffelstekere og snur på hver krone i idrettslagene, at man føler at også ledelsen i norsk idrett lever etter de samme prinsippene. Det med nøkternhet og moderasjon og å gjøre ting enkelt har jo kjennetegnet norsk idrett. Det er verdier alt handler om når vi har med oss appelsinen og kvikklunsjen og går og setter oss ute i skogen når vi er på skitur. Det er ikke det eksklusive, og det er ikke millionlønninger det norske folk ønsker å tenke på når man identifiserer seg med norsk idrett.

Derfor synes jeg at det kommer frem mye bra her, ikke minst om at det må gjøres noe med anleggspolitikken. Der er vi i gang. Vi hadde et stort møte med idretten i høst, med mange særforbund, og jeg har sagt at vi nå går gjennom hele anleggspolitikken, basert også på innspillene fra Strategiutvalget for idrett. Vi må få en mer systematisk oversikt over hvordan vi bygger ut anlegg, ikke minst spesialanlegg, rundt omkring i hele landet, og at vi også gjør anleggsprioriteringen mer rettferdig ute i kommunene, kretsene og fylkene – for å si det på den måten.

Momskompensasjonen har økt kraftig og går til idrett. Lokale aktivitetsmidler som bidrar til å holde kostnadene nede, er på 315 mill. kr i 2016. Vi skal fortsatt bruke mye penger på idretten, men sosial ulikhet i idretten er en utfordring, så vi har mye å ta tak i på alle nivå, og derfor vil jeg takke for den viktige debatten vi nå har hatt.

Presidenten: Dermed er debatten i sak nr. 2 ferdig.

Presidenten vil foreslå at sakene nr. 3–16 behandles under ett. – Det anses vedtatt.

Sak nr. 3 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (Lovvedtak 10 (2016–2017), jf. Innst. 41 L (2016–2017) og Prop. 129 L (2015–2016))

Sak nr. 4 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i yrkestransportloven og lov om offentlige anskaffelser (forskrift om miljøkrav (Lovvedtak 11 (2016–2017), jf. Innst. 41 L (2016–2017) og Prop. 129 L (2015–2016))

Sak nr. 5 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i jernbaneloven og jernbaneundersøkellesloven (gjennomføring av direktiv 2012/34/EU mv. (Lovvedtak 12 (2016–2017), jf. Innst. 93 L (2016–2017) og Prop. 8 L (2016–2017))

Sak nr. 6 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i jernbanelova og einskilde andre lover (reform av jernbanesektoren (Lovvedtak 13 (2016–2017), jf. Innst. 94 L (2016–2017) og Prop. 143 L (2015–2016))

Sak nr. 7 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i veglova (Vegtilsynet (Lovvedtak 14 (2016–2017), jf. Innst. 66 L (2016–2017) og Prop. 160 L (2015–2016))

Sak nr. 8 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i veglova og plan- og bygningsloven (tildeling av begrenset myndighet til et statlig utbyggingsselskap for veg (Lovvedtak 15 (2016–2017), jf. Innst. 77 L (2016–2017) og Prop. 159 L (2015–2016))

Sak nr. 9 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i straffegjennomføringsloven mv. (omorganisering av kriminalomsorgen m.m. (Lovvedtak 16 (2016–2017), jf. Innst. 80 L (2016–2017) og Prop. 105 L (2015–2016))

Sak nr. 10 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i rettshjelploven (justering av egenandel og retten til fri sakførsel (Lovvedtak 17 (2016–2017), jf. Innst. 98 L (2016–2017) og Prop. 14 L (2016–2017))

Sak nr. 11 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i rettsgebyrloven (forskriftshjemmel for justering av rettsgebyret (Lovvedtak 18 (2016–2017), jf. Innst. 100 L (2016–2017) og Prop. 15 L (2016–2017))

Sak nr. 12 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i politiloven (midlertidig bevæpning (Lovvedtak 19 (2016–2017), jf. Innst. 81 L (2016–2017) og Prop. 107 L (2015–2016))

Sak nr. 13 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i bustadoppføringslova mv. (tidspunktet for garantistillelse) (Lovvedtak 20 (2016–2017), jf. Innst. 82 L (2016–2017) og Prop. 108 L (2015–2016))

Sak nr. 14 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i domstolloven og straffeprosessloven (forhåndsinnkalling til forkynnelse av dom i straffesaker) (Lovvedtak 21 (2016–2017), jf. Innst. 78 L (2016–2017) og Prop. 117 L (2015–2016))

Sak nr. 15 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i finnmarksloven (sakskostnader for Utmarksdomstolen) (Lovvedtak 22 (2016–2017), jf. Innst. 67 L (2016–2017) og Prop. 155 L (2015–2016))

Sak nr. 16 [11:27:00]

Stortingets vedtak til lov om endringer i offentleglova (gjennomføring av endringsdirektivet til viderebruksdirektivet) (Lovvedtak 23 (2016–2017), jf. Innst. 86 L (2016–2017) og Prop. 111 L (2015–2016))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet til disse sakene.

Votering

Etter at det var ringt til votering, uttalte

presidenten: Da er Stortinget klar til å gå til votering.

Sak nr. 1, om slokking av FM-nettet, er utsatt, og i sak nr. 2 foreligger det ikke voteringstema.

Votering i sakene nr. 3–16

Presidenten: Sakene nr. 3 til og med 16 er andre gangs behandling av lovvedtak og gjelder lovvedtakene 10 til og med 23.

Det foreligger ingen forslag til anmerkning. Stortingets lovvedtak er dermed bifalt ved andre gangs behandling og blir å sende Kongen i overensstemmelse med Grunnloven.

Sak nr. 17 [11:35:15]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Forlanger noen ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 11.36.
